

The background of the cover is a photograph of a landscape. In the foreground, there is a muddy, eroded bank with some dry sticks. To the right, there is a row of green bushes. In the background, there is a line of bare trees. A white grid of plus signs is overlaid on the entire image. The Staro logo is in the top right corner, consisting of a dark red rectangle with the word 'Staro' in white, and a green shape below it with the text 'NATUUR EN BUITENGEBIED' in dark red.

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Elsduijn 1 te Lieshout
Rapportnummer 16-0081

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Elsduijn 1 te Lieshout

Maart 2016

Rapportnummer: 16-0081

In opdracht van: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: L. Hulsen MSc

Auteur: L. Hulsen MSc

Kwaliteitscontrole: ir. E. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden	10
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren, kevers en slakken	13
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën	13
4.2.6	Vogels	15
4.2.7	Zoogdieren	17
5	Conclusies	19
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens een deel van het perceel aan de Elsduijn 1 te Lieshout in te richten ten behoeve van een kleinschalig dierencrematorium en -begraafplaats. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

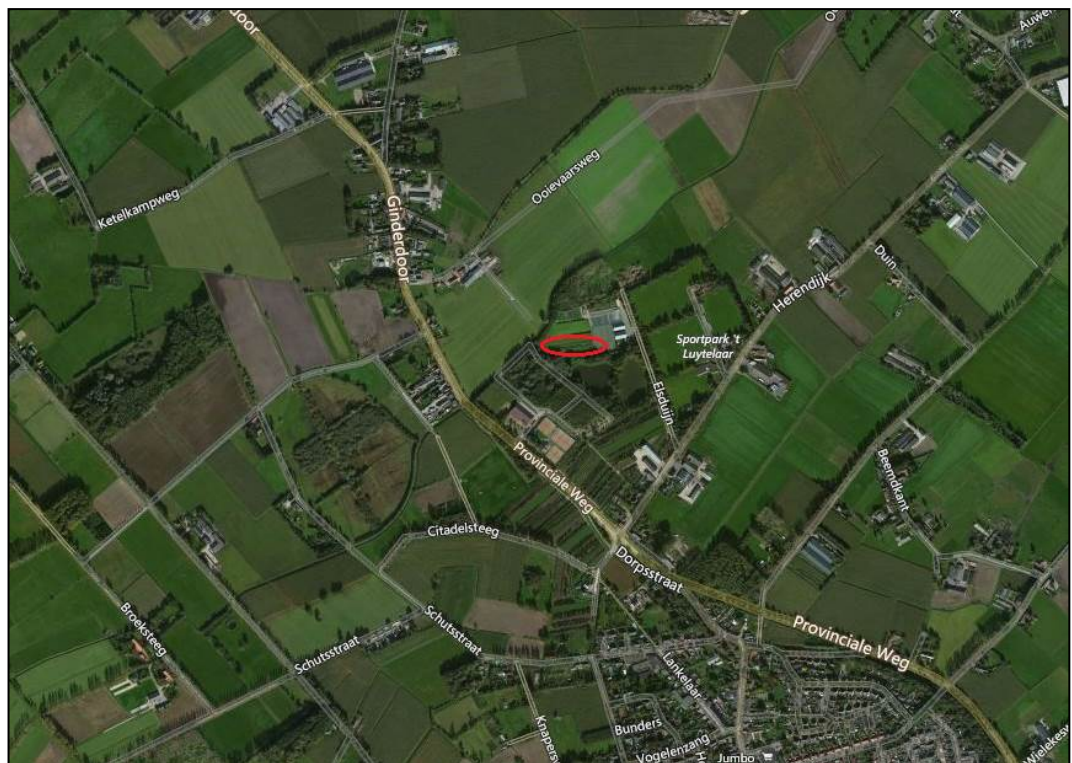
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied van Lieshout, gemeente Laarbeek. De omgeving van het plangebied bestaat uit voornamelijk uit landbouwgebied. Het plangebied grenst aan een visvijver en een voormalig hakhoutbosje.

Het plangebied is momenteel onderdeel van een agrarisch bedrijf, een boomkwekerij met glasopstanden. Het plangebied bestaat uit beplanting ten behoeve van de boomkwekerij, een braakliggend stuk zandgrond, een verhard pad en een schuur.

Verder zijn aan de Elsduijn 1 een woning, bedrijfsbebouwing, een kascomplex, een waterbassin, sloten, grondopslag en beplanting aanwezig.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de grove begrenzing in figuur 2. Op pagina 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Locatie begraafplaats en strooiveld

Foto 2. Toegangsweg

Foto 3. Locatie parkeerplaats

Foto 4. Sloot

Foto 5. Schuur

Foto 6. Grondopslag

Foto 7. Waterbassin

Foto 8. Visvijver

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens een deel van het perceel aan de Elsduijn 1 in te richten voor een dierencrematorium en –begraafplaats. Het crematorium zal in de schuur op foto 5 gerealiseerd worden. De schuur blijft hierbij behouden, werkzaamheden zullen enkel inpandig plaatsvinden. Het voornemen is enkele parkeerplaatsen te realiseren ter hoogte van de hoek van de kas en het huidige hek (foto 3). De begraafplaats en het strooiveld zal haaks op de kas gelegd worden. De strook die hiervoor bestemd is, is weergegeven in foto 1. De grondopslag is ten behoeve van de realisatie van de begraafplaats en het strooiveld. Een bestaande taxushaag zal gekort worden. Een rij beplanting, welke deel uit maakt van de huidige boomkwekerij, zal worden verwijderd. Rond het strooiveld en de begraafplaats zal een hekwerk geplaatst worden.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

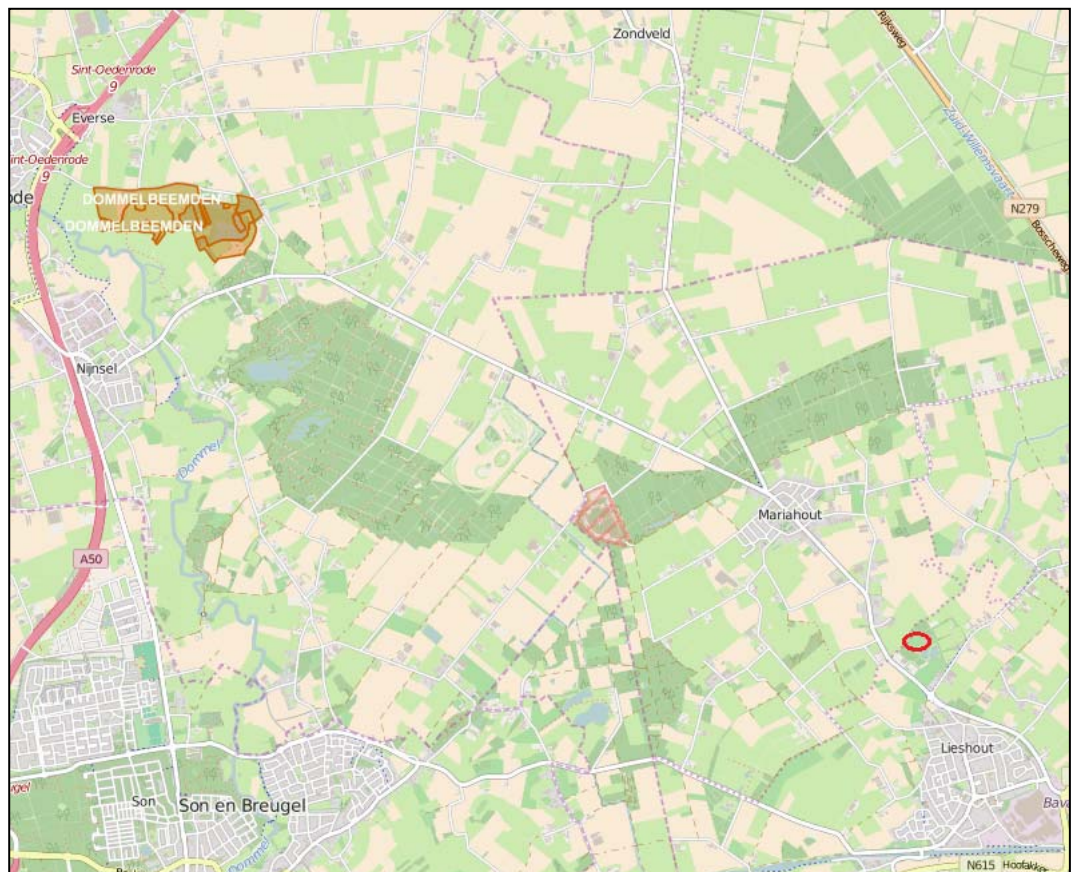
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 16 maart 2016 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: droog, weinig wind, afwisselend bewolkt en circa 5 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op meer dan 10 kilometer van het plangebied ligt. Het dichtstbijzijnde beschermd natuurmonument betreft “Dommelbeemden” en is gelegen op ongeveer 6,8 kilometer ten noordwesten van het plangebied.

Figuur 4. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermd natuurmonument (oranje) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) (figuur 5). In het zuiden grenst het plangebied aan een oud pad. Dit pad grenst aan het NNN. Op dit gedeelte van het NNN rust het beheertype N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 5. Plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van NNN (bron: kaartbank.brabant.nl)

Effectbeoordeling

Vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten en de lokale aard van de voorgenomen plannen, zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling hierop uitgesloten.

Het terrein behoort niet tot het NNN. Net ten zuiden van het oude pad waaraan het plangebied grenst is bosgebied gelegen welke tot het NNN behoort. Effecten op het NNN kunnen alleen optreden middels externe werking. Momenteel betreft het plangebied een boomkwekerij waar ook gewerkt wordt met bestrijdingsmiddelen. Met de voorgenomen plannen zal dit vervangen worden door een veld waar dieren begraven of uitgestrooid kunnen worden. Tussen de begraafplaats/strooiveld en het NNN zijn een oud pad en een greppel met regenwater gelegen. Gezien de kleinschalige en lokale aard van de plannen zijn effecten op het NNN redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op Natura 2000-gebied en het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied betreft deels beplanting van de boomkwekerij, braakliggende grond en bestrating. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde planten in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde planten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat er in het plangebied ook geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied bestaat niet uit de juiste vegetatie om hier aan te kunnen voldoen.

Uit de atlas De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002) en de website Libellennet.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voorkomt. Het is mogelijk dat een algemene libelsoort incidenteel in het plangebied foerageert.

De beschermde libelsoort gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) is gebonden aan laagveenmoeras en vegetatierijke vennen. Het water grenzend aan het plangebied voldoet hier niet aan. Jonge witsnuitlibellen kunnen soms ver weg vliegen. Het kan niet worden uitgesloten dat incidenteel een zwervende witsnuitlibel in het plangebied kan worden aangetroffen.

Effectbeoordeling

Er kan niet worden uitgesloten dat er incidenteel een zwervende gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) in het plangebied kan worden aangetroffen. Het plangebied betreft geen essentieel leefgebied voor deze soort. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van gevlekte witsnuitlibel.

Conclusie

Mogelijk komt incidenteel een zwervende gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voor in het plangebied. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen

plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van gevlekte witsnuitlibel.

4.2.3 *Mieren, kevers en slakken*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Het water in het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit gegevens van het Compendium voor de Leefomgeving blijkt dat de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Het voorkomen van de wijngaardslak in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Indien de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voorkomt in het plangebied heeft het verwijderen van vegetatie mogelijk negatief effect op het voorkomen van de wijngaardslak.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de wijngaardslak (FFtabel 1).

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied. Mogelijk komt de beschermde slakkensoort wijngaardslak (FFtabel 1) voor in het plangebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

4.2.4 *Vissen*

Het plangebied bevat geen oppervlaktewater. Het voorkomen van beschermde vissen in de omgeving van het plangebied is daarom niet nader onderzocht. Er kan worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op beschermde vissen.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied is uitgesloten.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle FFtabel 1),

Alpenwatersalamander (FFtabel 2), heikikker, kamsalamander en poelkikker (alle FFtabel 3).

Volgens de gegevens van RAVON komt de beschermde reptielsoort levendbarende hagedis (FFtabel 2) voor in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van FFtabel 1, zoals bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Deze soorten kunnen voortplantingshabitat vinden in de sloten rondom het plangebied en de nabijgelegen visvijver. De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op de sloten en de vijver.

De Alpenwatersalamander (FFtabel 2) komt voor in bosachtige gebieden en is niet kieskeurig ten opzichte van water (Creemers et al. 2009). Het kan dan ook niet uitgesloten worden dat Alpenwatersalamander voorkomt in de randen van het plangebied. De struiken en bosschages bieden geschikt landhabitat voor Alpenwatersalamander.

De heikikker (FFtabel 3) komt vooral voor in vochtige heidegebieden. De kenmerken van het plangebied voldoen hier niet aan. Het voorkomen van heikikker in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Volgens de soortenstandaard van de kamsalamander (RVO, 2014) moet het voortplantingswater van de kamsalamander vrij zijn van grote vissen. Op basis hiervan is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de nabijgelegen visvijver voortplantingshabitat aan de kamsalamander biedt. De sloten bij het plangebied bevatten onvoldoende vegetatie voor de kamsalamander. Het landhabitat grenst meestal direct aan het voortplantingswater (Creemers et al. 2009). Er kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de kamsalamander voorkomt in het plangebied.

De poelkikker (FFtabel 3) kan voorkomen in wat voedselrijker water indien de oevers goed begroeid zijn (Creemers et al. 2009). De sloten (foto 4) rondom het plangebied bieden onvoldoende schuilmogelijkheden aan de poelkikker. Ook de visvijver is door de houten beschoeiing langs de oevers ongeschikt voor poelkikker. Het voorkomen van poelkikker in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

De levendbarende hagedis (FFtabel 2) komt wel voor in halfnatuurlijke graslanden en ruigten (Creemers et al. 2009). Het plangebied vormt geschikt habitat voor de levendbarende hagedis. Er zijn voldoende zonnige plaatsen en schuilplekken te vinden. Het voorkomen van levendbarende hagedis kan niet worden uitgesloten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van FFtabel 1, zoals bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Het is niet uitgesloten dat de

voorgenomen plannen, zoals het verwijderen van vegetatie, negatief effect heeft op mogelijk in het plangebied voorkomende algemene amfibieën.

Mogelijk komt de Alpenwatersalamander (FFtabel 2) voor in de randen van het plangebied. Het verwijderen van de vegetatie kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor Alpenwatersalamander.

Er kan niet uitgesloten worden dat de levendbarende hagedis (FFtabel 2) voorkomt in het plangebied. De voornaamste werkzaamheden die plaats zullen vinden in het plangebied ten behoeve van de voorgenomen plannen betreft het verwijderen van vegetatie. Indien de levendbarende hagedis zich ophoudt in deze vegetatie kunnen de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op de soort.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Door de vegetatie te verwijderen in de periode oktober tot en met maart (RVO, 2014) kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis (beide FFtabel 2). Op deze wijze wordt er buiten de meest kwetsbare periode, de voortplantingsperiode, van Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis gewerkt. De soorten verschuilen zich tijdens de wintermaanden vooral in holletjes of bijvoorbeeld onder boomstammen.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Er kan niet worden uitgesloten dat Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis (FFtabel 2) voorkomen in het plangebied. Door vegetatie buiten de meest kwetsbare periode, de voortplantingsperiode, van de Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van het voorkomen van deze soorten. De vegetatie dient verwijderd te worden in de periode oktober tot en met maart.

4.2.6 *Vogels*

Algemene vogelsoorten kunnen in het plangebied broedgelegenheid en foerageergebied aantreffen.

Aan de andere zijde van het perceel aan de Elsduijn 1, rondom het woonhuis, verblijven huismussen. De vaste rust- en verblijfplaats en functionele leefomgeving van de huismus is jaarrond beschermd. Er kan niet

uitgesloten worden dat huismussen het plangebied gebruiken om te foerageren en/of om stofbaden te nemen.

Volgens telmee.nl komen er gierzwaluwen voor in de directe omgeving van het plangebied. Aangezien de gierzwaluw vooral voorkomt in steden en dorpen kan het voorkomen van gierzwaluwen in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit gegevens van telmee.nl en waarneming.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied de steenuil en bosuil voorkomen. Het plangebied biedt geen nestmogelijkheden aan uilen. Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het grotere foerageergebied van uilen.

Effectbeoordeling

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de huismus. De huismus kan geen broedgelegenheid vinden in het plangebied. Mogelijk gebruikt de huismus het plangebied om te foerageren en om stofbaden te nemen. De voorgenomen plannen hebben geen effecten op deze functies voor de huismus. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied, aan de randen van het plangebied blijven bosschages aanwezig, ook zullen er voldoende zandige overhoekjes aanwezig blijven voor stofbaden.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en bosuil. Het voornemen om een strooiveld en dierenbegraafplaats te realiseren maakt het plangebied niet minder geschikt als foerageergebied voor uilen. De aanleg van de kleinschalige parkeerplaats maakt het beschikbare foerageergebied kleiner. Echter, in de omgeving is voldoende alternatief geschikt foerageergebied beschikbaar. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op het voorkomen van uilen.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen en te snoeien wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de huismus. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen betrekking op broedlocaties. De huismus behoudt te allen tijde schuilplaatsen, foerageergebied en locaties voor stofbaden in het plangebied. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de

voorgenomen plannen negatieve effecten hebben ten aanzien van het functioneel leefgebied van huismus in het plangebied.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en bosuil. Aangezien het plangebied slechts een klein deel van dit foerageergebied betreft en de voorgenomen ontwikkelingen geen effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied, zijn effecten op foerageergebied van uilen uit te sluiten.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek is gebleken dat het onderzoeksgebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk vormt de groenstructuur (de bosschage) langs de zuidkant van het plangebied een vliegroute voor vleermuizen. Deze groenstructuur zal blijven bestaan. Aangezien de bosschage hoger is heeft het snoeien van de taxushaag geen effect op de overheersende structuur. Er kan niet worden uitgesloten dat de schuur in het plangebied verblijfplaatsen biedt aan vleermuizen. Er zijn geen werkzaamheden aan de constructie van de schuur voorzien.

Overige zoogdieren

Het onderzoeksgebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als mol, konijn en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1). Er zijn in het plangebied sporen aangetroffen van een vos (FFtabel 1) (foto 9).

Foto 9. Sporen vos: afgebeten veren.

Uit gegevens van de zoogdiervereniging en telmee.nl blijkt dat de eekhoorn (FFtabel 2) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Mogelijk komt de eekhoorn voor in de bosschage grenzend aan het plangebied. De vegetatie in het plangebied, de taxus- en buxushagen, zijn niet geschikt voor eekhoorn. Het voorkomen van eekhoorn binnen de grenzen van het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten.

Uit gegevens van telmee.nl blijkt dat de das voorkomt in de omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn geen sporen van das aangetroffen. Mogelijk

maakt het plangebied onderdeel uit van het grotere foerageergebied van de das.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen effect op het foerageergebied van vleermuizen. Het plangebied blijft evenzeer geschikt.

De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op vliegroutes of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het onderzoeksgebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Doordat er een hek geplaatst wordt heeft de voorgenomen ontwikkeling mogelijk een negatief effect op deze soorten. De oppervlakte van het leefgebied wordt verkleind.

Door het plaatsen van een hek om het plangebied wordt mogelijk het foerageergebied van das (FFtabel 3) verkleind. Echter, aangezien er geen sporen van das zijn aangetroffen en er in de directe omgeving zeer veel gelijksoortig habitat beschikbaar is, kan worden geconcludeerd dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt voor de das. Het plangebied vormt maar een klein deel van mogelijk foerageergebied, ook binnen het perceel van Elsduijn 1 blijven delen van de boomkwekerij beschikbaar voor das. Het kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben ten aanzien van het voorkomen van das.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen (FFtabel 3). De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op vliegroutes of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het grotere foerageergebied van das (FFtabel 3). Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende foerageergebied beschikbaar wat even geschikt is als foerageergebied. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het voorkomen van das.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op meer dan 10 kilometer van het plangebied. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurmonument betreft “Dommelbeemden” en is gelegen op ongeveer 6,8 kilometer ten noordwesten van het plangebied.

Vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten en de lokale aard van de voorgenomen plannen, zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling hierop uitgesloten.

Het terrein behoort niet tot het NNN. Net ten zuiden van het oude pad waaraan het plangebied grenst is bosgebied gelegen welke tot het NNN behoort. Op dit gedeelte van het NNN rust het beheertype N16.02 Vochtig bos met productie. Effecten op het NNN kunnen alleen optreden middels externe werking. Momenteel betreft het plangebied een boomkwekerij waar ook gewerkt wordt met bestrijdingsmiddelen. Met de voorgenomen plannen zal dit vervangen worden door een veld waar dieren begraven of uitgestrooid kunnen worden. Tussen de begraafplaats/strooiveld en het NNN zijn een oud pad en een greppel met regenwater gelegen. Gezien de kleinschalige en lokale aard van de plannen zijn effecten op het NNN redelijkerwijs uit te sluiten.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën, die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op zoogdieren en/of amfibieën van FFtabel 1.

Indien de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voorkomt in het plangebied heeft het verwijderen van vegetatie mogelijk negatief effect op het voorkomen van de wijngaardslak. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 2

Er kan niet worden uitgesloten dat Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis (FFtabel 2) voorkomen in het plangebied. Door vegetatie buiten de meest kwetsbare periode, de voortplantingsperiode, van de Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van het voorkomen van deze soorten. De vegetatie dient verwijderd te worden in de periode oktober tot en met maart.

Soorten van FFtabel 3

Mogelijk komt incidenteel een zwervende gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voor in het plangebied. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van gevlekte witsnuitlibel.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen (FFtabel 3). De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op vliegroutes of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het grotere foerageergebied van das (FFtabel 3). Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende foerageergebied beschikbaar wat even geschikt is als foerageergebied. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het voorkomen van das.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de huismus. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen betrekking op broedlocaties. De huismus behoudt te allen tijde schuilplaatsen, foerageergebied en locaties voor stofbaden in het plangebied. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben ten aanzien van het functioneel leefgebied van huismus in het plangebied.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en bosuil. Aangezien het plangebied slechts een klein deel van dit foerageergebied betreft en de voorgenomen ontwikkelingen geen effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied, zijn effecten op foerageergebied van uilen uit te sluiten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Wijngaardslak	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Levendbarende hagedis	FFtabel 2	Leefgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Vegetatie verwijderen in periode oktober - maart
Alpenwatersalamander	FFtabel 2	Landhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Vegetatie verwijderen in periode oktober - maart

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Gevlekte witsnuitlibel	FFtabel 3	Geen essentieel leefgebied	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Das	FFtabel 3	Geen essentieel foerageergebied	Nee	-	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus	Vogels met een jaarrond beschermd nest	Leefgebied	Nee	-	-
Bosuil en steenul	Vogels met een jaarrond beschermd nest	Foerageergebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014. Soortenstandaard kamsalamander, Versie 2.0.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014. Soortenstandaard levendbarende hagedis, Versie 2.0.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 16 maart 2016
- + NNN: kaartbank.brabant.nl, 16 maart 2016
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet

dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.